

KURT VONNEGUT

2 B R 0 2 B

TRIHLAV
FEBRUÁR 2025

2 B R 0 2 B
Kurt Vonnegut

Publikované pod značkou Trihlav vo februári 2025
vydané vlastným nákladom

zdroj: 2 B R 0 2 B, Worlds of If, January 1962
pôvodný text nie je chránený copyrightom
preklad © 2025 Michal Orzo Cagarda

Všetko bolo peferktne báječné.

Neexistovali väznice, slumy, žiadne ústavy pre bláznov, neexistovali mrzáci, chudoba, ani vojny.

Choroby boli všetky vyliečené. Človek porazil aj vlastné starnutie.

Smrť, až na nehody, sa stala vymoženosťou dobrodruhov.

Počet obyvateľov Spojených Štátov sa ustálil na štyridsiaticich miliónoch.

Jedno jasné ráno v chicagskej nemocnici „Lying-in“ čakal muž menom Edward K. Wehling Jr. na pôrod svojej ženy. V čakárni bol úplne sám. V týchto dňoch sa už veľa detí nerodilo.

Wehling mal päťdesiat-šesť rokov. Úplné mláďa v populácii s priemerným vekom sto-dvadsaťdeväť.

Podľa ultrazvuku jeho žena čakala trojičky. Bola prvorodičkou, tieto deti boli jej prvé.

Mladý Wehling sa krčil na stoličke a hlavu si zvieral v rukách. Bol tak zmorený, tak mĺkvy a bez farby, až sa v čakárni strácal. Pred svetom sa maskoval takmer dokonale, a to aj pre stuchnutý a demoralizujúci vzduch v miestnosti. Stoličky a popolníky boli odsunuté od stien, podlaha pokrytá rozhádzanými handrami. Čakáreň práve prerábali. Prerábali ju na pamiatku muža, ktorý sa rozhodol dobrovoľne podstúpiť smrť.

Pred jednou z nástenných malieb sedel na štafloch cynický starý muž, asi dvestoročný, a práve na obraze pracoval. Kedysi, v dobách keď ešte ľudia starli viditeľne, by sa jeho vek dal odhadnúť na tridsaťpäť. Toľko sa na ňom staroba stihla podpísať, kým na dlhovekosť nevynašli tabletky.

Nástenná maľba stvárňovala krásnu, upravenú záhradu. Muži a ženy v bielom, doktori a sestričky, obrábali pôdu, sadili sadenice, striekali chrobáky, rozhadzovali hnojivo.

Muži a ženy vo fialových uniformách vytrhávali plevel, strihali staré a choré rastliny, hrabali lístie a zvažali odpad do spaľovačov.

Nikdy, nikdy, nikdy - ani v stredovekom Holandsku alebo v starom Japonsku - nemali ľudia svoje záhrady vo väčšej úcte; nikdy sa o ne nestarali lepšie a s väčšou láskou. Každá rastlina dostávala presne toľko pôdy, svetla, vody, vzduchu a živín, čo dokázala využiť.

Nemocničnou chodbou prešiel zdravotník. Potichu si pospevoval populárny odrhovák:

Ak neľúbiš viac moje bozky, zlato,
vykašlem sa ja už na to:
zájdem si za fialôčkou,
poviem svetu tudly-du.
Ak nechceš viac moju lásku,
Načo beriem iným miesto?
Odídem preč zo starej Zeme,
Nech bábo sladké za mňa drieme.

Zdravotník pozrel na maľbu a na maliara. „Vyzerá to tak skutočne,“ povedal, „akoby som stál priamo tam uprostred.“

„Možno tam práve teraz stojíš,“ odvetil maliar, na tvári satirický úsmev. „Volá sa 'Šťastná Záhrada Života'. Ak nevieš.“

„Doktor Hitz je úplne úžasný,“ podišiel zdravotník bližšie.

Zdravotník ukazoval na jednu z mužských postáv v bielom. Maľba mužovej tváre bola portrétom doktora Benjamína Hitza, primára gynekologicko-pôrodnicej kliniky. Hitz bol oslepujúco krásny chlap.

„Hromada tvárí ale stále chýba,“ poznamenal. Narážal na prázdne biele miesta, kde mali byť hlavy ďalších lekárov. Do všetkých sa mali zvečniť portréty významných veličín - buď zamestnancov nemocnice, alebo ľudí z Chicagskej pobočky Federálneho Úradu Ukončovania. „Dokonalé... Musí vás to ozaj baviť, keď maľujete niečo tak realistické!“

Maliarova tvár sa zrazila odporom: „Vyzerám, že sa tu bavím? Že som na tento paskvil hrdý?“ odsekol. „Ty si myslíš, že ja si takto predstavujem skutočný život?“

„Ako si predstavujete skutočný život?“

Maliar ukázal na handry rozhádzané po zemi. „Tam je pekný príklad,“ ukázal. „Zarámuj to a dostaneš obraz sakra že úprimnejší, než táto hlúpa čmáranica.“

„Vy ste mi teda dosť beznádejný starý mrzút,“ zarazil sa zdravotník.

„A to je zločin?“ odvrkol maliar.

Zdravotník pokrčil ramenami. „Ak sa vám tu neľúbi, dedo...“ povedal a myšlienku dokončil telefónnym číslom pre ľudí bez ďalšej vôle žiť. Nulu v čísle vyslovil ako „né“:

„2 B R 0 2 B.“

Kontakt patrila ústavu s množstvom vyberaných prezývok: „Automat“, „Vtáčnik“, „Kanárik“, „Klietka“, „Odvšivovač“, „Easy-go“, „Dovi, mami“, „Veselý Grázlik“, „Bozkaj-ma-rýchlo“, „Šťastný Pierre“, „Lavórovka“, „WS odšťavovač“

alebo „Načo-starosť“.

„To be or not to be“ bolo telefónne číslo na okresné plynové komory Federálneho Úradu Ukončovania.

Maliar si odfrkol z nosa. „Keď sa raz rozhodnem, že chcem odísť preč,“ povedal, „tak rozhodne nebudem volať na Lavórovku.“

„Takže sa spravíte svojpomocne, eh?“ vrtel hlavou zdravotník. „To je špinavá robota, dedo. To vás naozaj vôbec netrápia ľudia, čo potom po vás budú upratovať?“

„Nie,“ maliar s plnou obscénnosťou vyjadril svoj absolútny nezáujem k súženiam všetkých vážených pozostalých: „Pokiaľ ide o mňa, svetu trochu bordelu len prospeje,“ prehlásil. Zdravotník sa len neveriacky zasmial a odišiel svojou cestou.

Wehling, vyčkávajúci budúci otec, si potichu zamumlal do rúk. A znova stíchol.

Do čakárne vošla hrubá, hrozivá ženská na podpätkoch. Jej topánky, pančuchy, trenčkot, poľná taška aj importovaná čiapka boli celé fialové; niesla sa vo farbe, ktorú maliar volal „odtieň hrozna Súdneho Dňa“.

Medailón na jej fialovej taške bol pečatným znakom Terénneho Oddelenia Federálneho Úradu Ukončovania: Orol usadený na turnikete.

Žena bola celkom zarastená - na vskutku mala pod nosom nepopierateľnú metlu. Tak sa to vo svete vyvinulo, že nech boli hostesky od plynových komôr za mlada hocako krásne a ženské, keď ich raz zverbovali, všetkým do piatich rokov narástli fúzy.

„Som tu správne?“ neomalane sa spýtala maliara.

„Záleží, kam vás poslali,“ odpovedal. „Vy asi nečakáte

dieťa, že nie?“

„Povedali mi, že mám pózovať na obraz,“ povedala. „Volám sa Leora Duncanová.“ Čakala.

„A ste práskačka,“ povedal.

„Čože?“

„Nevšímajte si ma, pani. Ste tu správne.“

„To je naozaj krásny obraz,“ zahľadela sa na stenu. „Vyzerá ako nebesá. Alebo dačo.“

„Alebo dačo.“ Maliar z vrecka na svojom plášti vytiahol zoznam mien. „Duncanová, Duncan, Duncanová,“ hľadal v papieroch, „tu vás mám. Ďalšia vyvolená na zvečnenie. Páči sa vám niektorá z postáv? Viete si vybrať, kam by som vás domaľoval? Je tam na výber ešte dosť bezhlavých.“

Duncanová zvrážtila obočie a zarputilo stenu znova preskúmala. „Jémine,“ povedala nakoniec, „všetci mi pripadajú rovnakí. Ja nič o umení neviem...“

„Telo ako telo, eh?“ povedal. „To nič, pani. Majster krásnych umení som tu ja a ja vám odporúčam túto,“ ukázal na bezhlavú figúru ženy s nákladom suchej trávy do spaľovača.

„Ale,“ namietla Duncanová, „tá bude skôr pre ľudí zo spaľovne, nie? Chcem povedať, ja som z terénu. Ja klientov neupratujem.“

Maliar s hraným nadšením zalomil rukami: „No vidíte pani, vy najprv že umeniu nerozumiete, a potom jedným dychom odrazu viete viac než ja! Máte pravdu pani, je to tak, nosička trávy sa nehodí pre hostesku! Strihačka, prerezávačka - to je skôr pre vás,“ ukázal na postavu vo fialovom úbore, ženu píliacu mŕtvy konár jablone. „Čo myslíte?“ spýtal sa, „Páči sa vám aspoň trochu?“

„Jémine -“ celkom sa od skromnosti začervenala, „-to-to budem rovno vedľa doktora Hitza...”

„To by vám prekážalo?”

„Dobrý bože, nie!” zvolala. „To je — to je ale strašná česť!”

„Ah, vy... vy ho obdivujete, eh?” podpichol ju.

„A kto ho neobdivuje?” nevšímal si ho. Nepokryte Hitzov portrét zbožňovala. Bol to obraz opáleného, bielovlasého, onnipotentného Dia, dvesto-päťdesiat ročného poloboha. „Kto ho neobdivuje?” znova zopakovala. „V Chicagu zakladal úplne prvé plynové komory.”

„Ak je tak, pani,” povedal maliar, „bude mi ozajstným potešením zvečniť vás rovno po jeho boku. Odrezávať výrastky - to vám príde príhodné?”

„To je, v podstate, niečo ako moja práca,” ostýchavo odvetila. Mala na starosti komfort a pohodlie ľudí, ktorých práve zabíjala. A kým Leora Duncanová pózovala pre svoj portrét, do čakárne vošiel samotný doktor Hitz. Bol dvestodesať centimetrov vysoký a úplne žiaril dôležitosťou, úspechom a elánom do života.

„Aleba, slečna Duncanová! Slečna Duncanová!” usmieval sa a vtipkoval. „Čo tu robíte?” spýtal sa. „Toto nie je nemocnica, z ktorej klienti odchádzajú, tu do sveta prichádzajú!”

„Maľujú nás na spoločnom obraze,” povedala placho.

„Ale nie!” zvolal doktor Hitz srdečne. „A, povedzte, že je to krásny obraz?”

„Je pre mňa obrovská česť byť na ňom s vami.”

„Poviem vám jedno, slečna Duncanová. Pre mňa je to tiež česť byť tam s vami. Bez žien ako vy by náš úžasný svet za

veľa nestál.“

Zasalutoval jej a prešiel ku dverám do pôrodnice. „Hádajte, čo dnes máme za pôrod,“ spýtal sa.

„Nemôžem,“ povedala.

„Trojičky!“ zajasal.

„Trojičky,“ zopakovala so všetkou mrazivou vážnosťou z právnych dôsledkov, ktoré so sebou tri nové deti prinášali.

Podľa zákona žiadny novorodenec nesmel prežiť pôrod, pokiaľ za neho rodičia nenašli dobrovoľníka na smrť. Trojičky, ak mali všetky žiť, si pýtali troch dobrovoľníkov.

„A našli... našli za nich rodičia...?“ spýtala sa Duncanová.

„Naposledy čo som počul,“ povedal doktor Hitz, „tak mali jedného. Stále hľadali ďalších dvoch.“

„Nemyslím, že ich zohnali,“ povedala. „Nikto u nás troch neobjednával. Dnes sa hlásili len jednotlivci. Jedine že by niekto volal, keď som odchádzala. Na aké je to meno?“

„Wehling,“ povedal čakajúci otec; vystrel sa na stoličke, oči krvavé, plané. „Edward K. Wehling, Jr. Také je meno šťastného nastávajúceho otca.“ Zodvihol pravačku, uprene pritom pozeral na akýsi bod na stene, a vydal zo seba chrapľavý, úbožiacky smiech: „Wehling, tu prítomný.“

„Oh, pán Wehling,“ zarazil sa doktor Hitz, „nevšimol som si vás.“

„Som neviditeľný,“ zašomral otec.

„Pred chvíľou mi volali, že vaše trojičky sa už narodili,“ povedal doktor. „Všetky sú v poriadku, pán Wehling, aj matka. Žiadne komplikácie. Práve som na ceste za nimi.“

„Sláva,“ duto sa potešil Wehling.

„Neznieťte veľmi šťastne.“

„Pán doktor a kto na mojom mieste by bol šťastný?“

zalomil muž rukami, zamával nimi na znak falošnej ľahkovážnosti. „Z troch detí mám vybrať jedno, ktoré bude žiť. Len toľko odo mňa chcete. Potom odveziem starého otca k Veselému Grázlikovi, a vrátim sa sem s receptom na jeden život. Brnkačka.“

Doktor Hitz sprísnel, prešiel k Wehlingovi, úplne sa nad ním teraz týčil. „Pán Wehling, vy neveríte na reguláciu populácie?“ vytkol mu.

„Nie, naopak pán doktor, myslím že je perfektne na mieste,“ napäto odpovedal Wehling.

„Chceli by ste naspäť staré-dobré-časy, pán Wehling, keď na Zemi žilo dvadsať miliárd ľudí - potom štyridsať miliárd - potom osemdesiat miliárd, stošesťdesiat miliárd? Viete, pán Wehling, viete čo je ostružina?“

„Nie,“ zasípal Wehling.

„Ostružina, pán Wehling, je jeden malý uzlík, jeden malý dužinatý zväzok semienok černice,“ vysvetľoval Hitz. „Bez regulácie populácie by bol každý jeden kúsok povrchu Zeme preplnený ľuďmi, boli by sme na seba natlačení ako ostružiny černíc! Len pomyslíte!“

Wehling ďalej hľadel na svoj bod na stene.

„V roku 2000,“ pokračoval doktor Hitz, „než to tu prebrali vedci a zaviedli populačné zákony, tak na Zemi už neostala skoro žiadna pitná voda. Nebolo čo jesť, pán Wehling, len morské riasy, a ľudia stále trvali na svojom práve kotíť sa ako králiky. A na svojom práve žiť večne, ak to bolo možné.“

„Chcem svoje deti,“ zašomral Wehling. „Chcem všetky tri.“

„Samozrejme, že chcete,“ povedal doktor Hitz. „To je len ľudské.“

„A nechcem, aby môj starý otec zomrel.“

„Nikoho normálneho predsa neteší, keď vezie príbuzného do Klietky,“ utišoval doktor otca.

„Ľudia by to tak nemali volať,“ namietla Duncanová.

„Čo?“ spýtal sa doktor.

„Ľudia by náš ústav nemali volať 'Klietka', a podobne,“ povedala. „Kvôli tomu majú o nás samé zlé predstavy.“

„Máte absolútnu pravdu, pani Duncanová,“ pohotovo prisvedčil Hitz, „prepáčte.“ Opravil sa a nazval okresné plynové komory oficiálnym názvom; názvom ktorý nikto nikdy v konverzácii nepoužil: „Mal som povedať 'Etické Ateliéry Samoskonu'“.

„To znie o toľko lepšie.“

„Vaše nové dieťa, pán Wehling - pre ktorékoľvek sa rozhodnete - on alebo ona - bude žiť šťastný, čistý, slobodný život na bohatej planéte. Vďaka regulácii populácie. Bude žiť v rajskej záhrade, ako je tu na stene,“ ukázal rukou. „Pred dvomi storočiami, keď som bol ešte mladý muž, pán Wehling, tak tu bolo peklo. Nikto neveril, že prežijeme ďalších dvadsať rokov. Ale získali sme pre seba storočia mieru a ďalšie storočia sú stále pred nami. Naša budúcnosť je limitovaná len našou predstavivosťou, pán Wehling.“

Žiarivo sa usmial.

Ale úsmev mu hneď zvädol, keď uvidel ako Wehling vyťahuje revolver.

Wehling strelil doktora Hitza do hlavy. „Tu je miesto pre jedno dieťa navyše,“ zašomral, „jedno obrovské veľké miesto.“

Potom zastrelil Leoru Duncanovú. „Je to len smrť,“ usmial

sa na ňu, keď padala. „Nezúfajte, pani! Hneď máme priestor pre dve nové deti.“

A potom zastrelil seba.

Nachystal svet pre všetky tri novorodence.

Nikto do čakárne nepribehol. Nikto, tak to vyzeralo, výstrelí ani nepočul.

Dvestoročný maliar sa usadil na vrch svojich štaflov. Reflektívne sa rozhlíadal po smutnej scéne pod sebou a stratil sa úvahách nad tragickou hádankou rodiaceho sa nového života, ktorý, keď už raz príde na svet, chce svoj čas prežiť naplno a plodne - množiť sa a šíriť sa a žiť tak dlho, koľko sa len dá - a robiť tak na veľmi malej, drobnej planéte, ktorá by mala pretrvať naveky.

Lenže všetky odpovede, ktoré maliar na krvavej podlahe nachádzal, boli desivé. Desivejšie, určite, než Klietka, Veselý Grázlik, Easy-Go. Maliar myslel na vojnu. Myslel na pandémie. Myslel na hladomor.

Vedel, že už nikdy maľovať nebude. Viac to už nedokáže. Nechal svoj štetec padnúť na handry na zemi. A potom si povedal, že už má dosť aj života v Šťastnej Záhrade Života. Pomaly zliezol z rebríku. Zodvihol Wehlingov revolver. Priložil si revolver k hlave...

Ale nemal na to nervy.

Nedokázal to.

V rohu miestnosti si všimol nástenku s plagátom Úradu. Podišiel k nemu. Vytiahol mobil a vytočil známe číslo:

„2 B R 0 2 B.“

„Federálny Úrad Ukončovania,“ ohlásil sa hrejivý hlas hostesky.

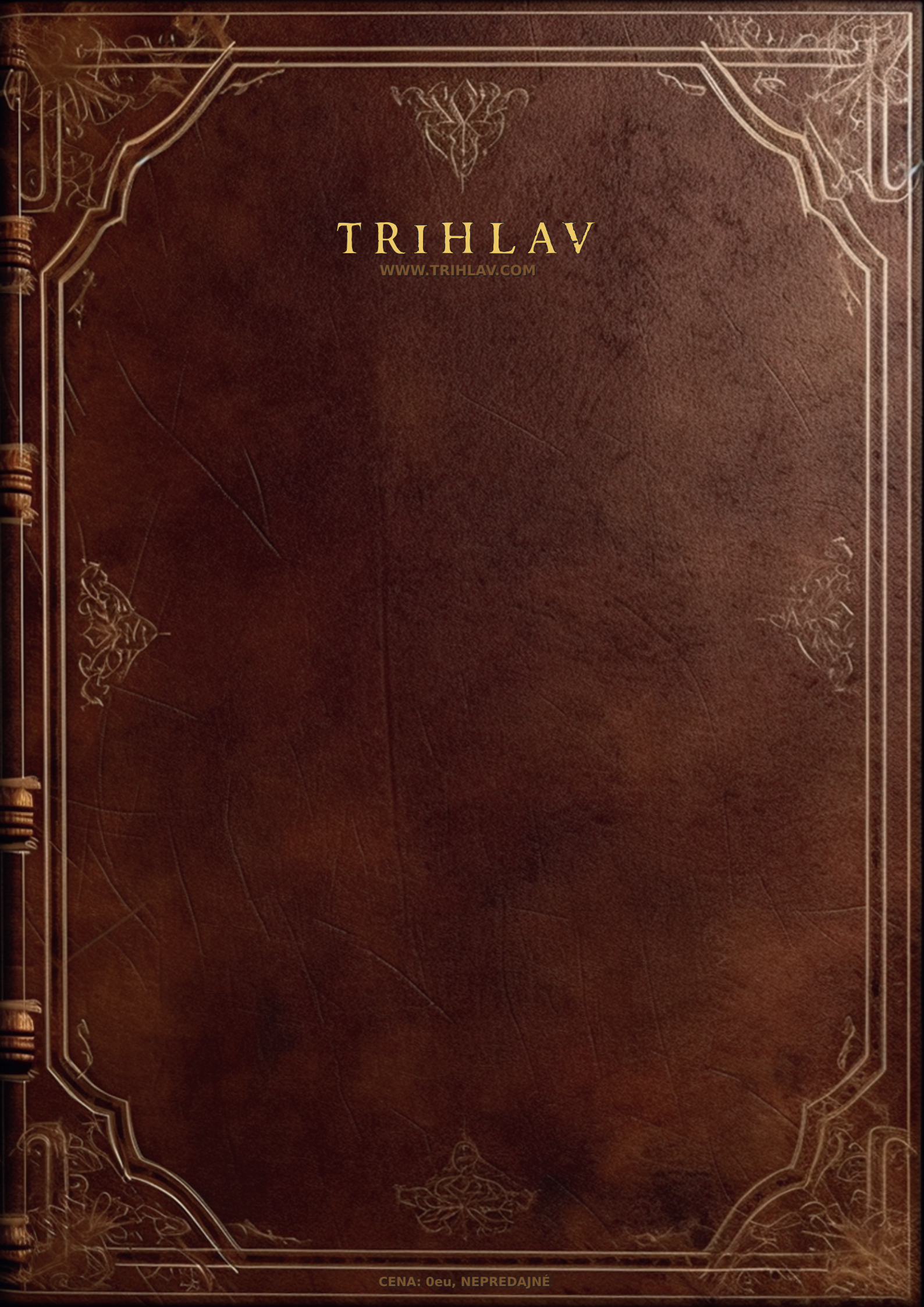
„Rád by som sa objednal,“ povedal; každé slovo

vyslovoval s maximálnou obozretnosťou. „Kedy najskôr máte voľný termín?“ spýtal sa.

„Mohli by sme vás rezervovať na dnešné popoludnie,“ odvetila hosteska. „Ale pokojne prídte aj skôr, možno sa niečo uvoľní.“

„V poriadku,“ povedal maliar, „zapíšte si ma prosím, budte taká zlatá,“ a po písmenách jej nadiktoval svoje meno.

„Ďakujeme, pane, všetci sa na vás budeme tešiť!“ povedala hosteska. „Ďakuje vám aj naše mesto; ďakuje vám vlast'; ďakujeme vám v mene celej planéty. A najväčšia a najhlbšia vďaka za všetky naše budúce generácie!“

TRIHLAV

WWW.TRIHLAV.COM

CENA: 0eu, NEPREDAJNÉ